

Wychodzi **codziennie** w południe,
z wyjątkiem dni świątecznych.

Prenumerata wynosi:

w Krakowie rocznie zhr. 9, kwart.
zhr. 2 c. 25, miesięcznie 80 c.

Poczta w Austrii rocznie zhr. 12,

kwart. zhr. 3, miesięcznie zhr. 1 c. 15,

w Niemczech rocz. 24 mr., kwart. 6 mr.

KRONIKA

Numer pojedynczy cent. 5.

Ogłoszenia przyjmują się za opłatą
po c. 5 od wiersza (petit).

Nadesłane (na 3ej stronie) po c. 10 od
wiersza.

Prenumeratę i Ogłoszenia
przyjmuje Administracja „Kroniki“
przy ul. Sławkowskiej whotelu Saskim.

Dzisiaj Wita i Modesta męcz.

Jutro Justyny panny

Redakcja otwarta codziennie z wyjątkiem

świąt od godz. 1—3 i od 4—6 popoł.

Wschód słońca o godz. 4. m. 2.

Zachód o godzinie 8 m. 8.

— Dla zaradzenia wielkiemu i coraz dotkliwzszemu niedostatkowi mieszkań dla wyrobników i w ogóle dla niższych warstw ludności, prezydent miasta przedstawił komisji uporządkowania miasta na sobotniem posiedzeniu odpowiednie wnioski, które przez komisję przyjęte, przyjdą we czwartek pod obrady rady miejskiej. Wnioski te są następujące:

1. Prezydent miasta postara się w prozje publicznych ogłoszeń o przedsiębiorców, którzyby podjęli się na własny zysk lub stratę wybudować tanich domów przynajmniej o 120 pokojach, celem wynajmowania ich robotnikom i w ogóle rodzinom niższej warstwy ludności.

2. Aby przedsiębiorstwu temu przyjść w pomoc, gmina miasta Krakowa

a) sprzeda im w razie potrzeby odpowiednie place miejskie po cenach umiarkowanych,

b) udzieli im pożyczek mających się umorzyć najdalej w 30 latach, za opłatą roczną najwyżej 7 od sta tak tytułem procentu jak i kapitału.

Pożyczki te nie mogą więcej wynosić, jak połowę wartości wybudować się mających domów i będą na tych domach na rzecz gminy ubezpieczone.

Pożyczki będą im wypłacane w miarę postępu budowy.

c) Gmina udzielać będzie prawa pierwszeństwa hipotecznego dla pożyczek, gdyby właściciele tych domów na hipotekę tychże w krakowskiej Kasie Oszczędności zaciągać takową potrzebowali, o tyle tylko jednak, o ileby ostatnie te pożyczki razem z pożyczkami miejskimi $\frac{3}{4}$ wartości domów nie wyczerpywały.

3. Domy w mowie będące winny być budowane podług zasad, jakie komisja uporządkowania miasta ułoży.

4. Pod względem wynajmowania mieszkań w tych domach, przedsiębiorcy a właściwie właściciele tychże poddadzą się warunkom, jakie komisja uporządkowania miasta ułoży.

5. Część tych domów stanąć ma w okolicach Kleparza, a część w okolicach Kazimierza.

6. Na pożyczki powyższe Rada miasta udziela Prezydentowi miasta z funduszu pożyczkowego kredytu w wysokości 40.000 złr.

7. Wykonanie tych uchwał poleca Rada Prezydentowi w porozumieniu z komisją uporządkowania miasta.

Projektowi powyższemu tylko przyklasnąć możemy, a co więcej, wierzymy wyjątkowo w szybkie jego urze-

HIPCIO.

Nowella.

I.

On miał lat 15. — A ona? O niej będzie mowa w następnym rozdziale.

On miał lat 15, cztery włosy na brodzie puchem obróskiej i pół funta patriotycznych poezji własnego utworu, schowanych w sienniku.

Nie dziw, że je chował. Byłoto w Warszawie, w lutym 1863 roku.

Na imię mu było Hipolit.

Siedzi przy swem czarnem biurku studenckiem, trzyma pióro w ręku. Przed nim ćwiartka białego papieru. Dogorywa łojowa świeca w mosiężnym lichtarzyku — zegar z kukułką bije godzinę jedenastą.

Trzyma w ręku pióro ale nie pisze. Podparł głowę na lewem ramieniu, palcami bezmyślnie rozczesywał długie włosy, które mu spadały na czoło, czarne włosy jak krucze pióra. I marzył.

W czarnych oczach dużo zapału, w smagłej twarzy dużo wyczytań determinacji, odwagi i zdrowia.

Dogorywająca łojówka dziwnie rzucała światło i dziwne cienie na jego twarz młodocianą.

Sam był w swej izdebce. Weszła matka; — blada, wychudła, chora. Smutek i troska na jej twarzy. I nie dziw, wszak to było w 1863 r. Rozjaśniła czoło, obaczywszy syna z piórem w ręku o tak późnej godzinie.

— Hippiu, dziecko moje, ty jeszcze nie śpisz! Już tak późno! Dajże już pokój pisaniu. Świeca już gaśnie.

I pochyliła się nad jego głowę, aby go pobłogosławić i pocałować w czoło na dobranoc, w czoło gładkie, jak zwierciadłana szyba jeziora. Przypatrywała mu się z lubością tym wrokiem, jakim tylko matki patrzeć umieją.

— Jezus, Marja! — zawołała nagie, z komicznym jakimś przerażeniem — prawdziwie już piąty! nie widziałam go jeszcze!... Czy mi się może tylko zdawało? Przybliźno się Hippiu do świecy... Prawdziwie, to rzecz niesłychana w tym wieku: jeden, drugi, trzeci... czwarty... i piąty!... Pięć już włosów na brodzie! Mój Boże!

I otworzyła drzwi na oścież do przyległej izby:

— Walenty! Walenty! już pięć!...

Ale miasto odpowiedzi odezwało się z drugiego pokoju tylko głośnie chrapanie.

— Już śpi Ojciec, ale jutro rano... A to co? Hippiu ty masz łzy w oczach? co ci to dla Boga?

A Hippiu rzucił się do nóg matczynych i całował je namiętnie.

— Hippiu! Hippiu! co to znaczy?

— Pobłogosław mnie matko!...

— Jezus, Marja! dla czego?... Wszak ja cię co

czywistnienie, gdyż przedstawiony zostaje w najodpowiedniejszej chwili. Obecny komplet Rady miejskiej, zmieni się wkrótce może do niepoznania; ustępujący członkowie wrócić lub nie wrócić na swoje miejsca, w każdym jednak razie nie zaniechają skorzystać z nadarzającej się sposobności, okazania miastu, jak dalece troszczą się o dobrobyt jego mieszkańców. Czwartkowe posiedzenie będzie więc niejako probierczym kamieniem, nie wachamy się też twierdzić, że wnioski prezydenta przyjęte zostaną jednomyślnie.

○ W opisie uroczystości strzeleckiej, pominęliśmy wczoraj jeden charakterystyczny szczegół. Gdy na objawioną chęć strzelania podano Arcyksięciu sztuciec, J. C. Wysokość rzekł do otaczających: *Wolalbym armatę — byłbym pewniejszym mojego strzału*. Pomimo takiej skromności, z trzech danych przez Arcyksięcia strzałów, ani jeden nie chybił, ale owszem, każdym z nich, mogliby się pochłubić najlepsi strzelcy Towarzystwa.

□ Wczoraj wieczorem odbyło się w Sali Radnej Magistratu, pierwsze zgromadzenie w celu wybrania członków Komitetu Przedwyborczego. Na 74 głosujących wybrani zostali większością głosów: pp. Cyfrowicz, Dr. Majer, Jabłoński, Dr. Weigel, Ślęk, Dworski, Dr. Oettinger, Dr. Szlachetowski, Baranowski, Chmurski, Dr. Pareński, John J. A., Dr. Blumenstock, Birnbaum, Studziński, Ciechanowski Hier., Zieleniewski, Chrzanowski, Józefczyk i Federowicz. W miejsce nieobecnego w Krakowie p. Chrzanowskiego i chorego p. Józefczyka, weszli w skład komitetu pp. Antoniewicz i Dr. Rapoport. Żałować wypada, że zbyt ograniczony udział wyborców we wczorajszym posiedzeniu, mogącym stanowczy wpływ wywrzeć na całe wybory, stał się przyczyną, że powyższy skład komitetu przedwyborczego, nie może zadowolnić ogółu, jak to już wczoraj zauważano. Że zaś nie wszys-

cy tak obojętnie chodzą koło *swoich interesów*, najłepszym jest dowodem, rozdawana na zgromadzeniu *nie wiadomo przez kogo* lista członków komitetu przedwyborczego, która „*nie narzucając nikomu swojego zdania*” przy wrodzonym nam lenistwie, przeprowadziła wszystkich swoich kandydatów: „*Les absents ont tort*”, czyli po polsku: „Kijem tego, co nie pilnuje swego”.

× Wykopano w kilku miejscach na ulicy Grodzkiej głębokie rowy w celu poszukiwań uchodzącego pod ziemią gazu. Bez wątpienia, gaz ulatywać musi, bo go nie wiele widać w latarniach, ale właśnie dlatego, że ulice słabo oświetlone, należało było owe doły ogrodzić barjerami, aby zapobiedz możliwemu bardzo wypadkowi wpadnięcia.

+ Dowiadujemy się, że sztuciec, którym strzelał Arcyksiążę Jan Salwator jest własnością p. J. Kicińskiego Dyr. Tow. Zaliczkowego przed lat dwoma nabyty przezeń w Insburgu, — a ponieważ p. Kiciński jest zadowolonym strzelcem, i wiedząc że sztuciec jego jako najlepszy nie zawiędzie dostojnego gościa, ofiarował takowy z własnymi nabojami. Arcyksiążę strzelał celnie i sztuciec nie zawiódł. Po Arcyksięciu pierwszy strzał z tego samego sztucca dał p. K., a trafiwszy w centrum został pierwszym marszałkiem nowego króla. Sztuciec ten powinno Towarzystwo Strzeleckie dla samej pamiątki nabyć na własność, a być może nawet, że po ukończeniu budynku, gdy Towarzystwo będzie mieć swój skarbiec, p. Kiciński ofiaruje go sam do tego skarba.

= W dokończeniu wyborów na urzędników Arcybractwa Miłosierdzia, wybrani zostali wizytatorami: pp. Bartynowski Fr. (51), ks. Pobudkiewicz, Siedlecki A., Ks. Czekański M., Kaczkowski J., Ks. Wolek Z., Falkiewicz L., Mołęcki K., Dr. Neusser G., Jaszczurowski J., Ks. Martyński Seb., Gralewski St., Wiegownicki St.,

wieczór błogosławię, ale dla czegoż dziś się tak o to dopominasz? Co to znaczy? Hipeciu, ty coś złego zamysłasz!

Chwila milczenia. Wreszcie rzekł Hipecio z szczerością:

— Nic złego mateczko. I dodał po chwili; Mama zapomniała, że to dziś moje imieniny.

— A Matko Boska! dalibóg zapomniałam! Prawda, jedenasty lutego, święty Hipolit! Imieniny twoje i urodziny, ty moje drogie dziecko, 15 lat skończyłeś dzisiaj! A jakaż ja, jaka! O wszystkim człek zapomina w tych ciężkich czasach... nawet o własnym dziecku!

— O niech mateczka nie zapomina o mnie! rzekł smutnym jakimś głosem chłopczyzna.

— I ty dlatego miałaś łzy w oczach, żem zapomniała? — zapytała z rozczuleniem i przytuliła głowę jego do piersi.

— Pobłogosław mnie matko!

— Dobrze, dobrze dziecko moje. Ale czemuż mówisz dziś do mnie *matko, matko*... tak ostro, a nie jak zwykle *mateczko*...?

— Oh, bo to najpiękniejszy wyraz na świecie: *matka!*

— Jak on to pięknie powiedział! — rzekła z podziwem. I przeżegnawszy go, zapytała żartobliwie: A jakież wyraz najbrzydszy?

A z drugiej strony odpowiedział ktoś gromkim głosem bez namysłu:

— Moskal!

— Oho, stary nie śpi. a nibyto chrapał! — rzekła

pooczciwa kobieta i zapytała: Czy i ty tak myślisz Hipeciu, że Moskal?

— Moskal mateczko — i...

— I co?

— I... *pieniądze!*

— Pieniądze? a to dlaczego?... Co to ci się roi po głowie! aj, aj! Już ja wiem, to wszystko w tych poezjach tak piszą! ten Mickiewicz, Kraszewski... no, no, nie będziesz ty tak zawsze myślał!...

— O zawsze mateczko, zawsze!

— Pleciesz dziecko, pleciesz. Jutro o tem pomówimy. a teraz idź spać.

Wycisnęła całus na jego czole, złożyła krzyżyk na niem i poszła.

Ale całus ten był jej ostatniem już pożegnaniem, i to błogosławieństwo ostatniem.

Nazajutrz z rana niebyło już Hipecia w domu. Z strzelbą skałkówką stał on na placówce w lesie. Odwaga w czarnem oku, rumieniec zdrowia na twarzy, pięć włosów sterczących na brodzie i spory pakiet wierszy własnego utworu w zanadru i w kieszeni tużurka.

Hipecio bił się jak lew, jak bohater.

(Dalszy ciąg nastąpi.)

Zajączkowski Hip., Glewski Ed., Głowacki Wacł., Dr. Sokołowski Tom., Ks. Serwatowski Wal. (29). Płatnymi urzędnikami mianowani: Ks. Bukowski Jul. i Ilming Wil. pisarzami Banku pobożn., Taksatorami Gołowski i Dutkowski. Sekretarzem Reklewski, Kasjerem Makowski Mich., Prokuratorem, Dr. Hajdukiewicz.

☉ W niedzielę, w dzień św. Antoniego, na Woli Justowskiej w ogródku luczna grała kapela a nader liczne grono krakowskich gości — w par kilkadziesiąt ochoczo zabawiało się tańcem do późna. Zabawa nie była improwizowaną ale niewątpliwie zapowiedzianą, niektórych mężczyzn bowiem przybyli w ubiorze półbalowym, a damy po większej części wystąpiły strojnziej, niż w spacerowym kostiumie. *Skaly Panięskie* były tegoż dnia przepelnione spacerującymi towarzyszami. W cichy tej ustroni było gwarno i śpiewno jak w obozie.

∇ J. I. Kraszewski zamierza illustrować dzieje narodowe szeregiem historycznych powieści, z których każda obejmować będzie historyczno-obyczajowy obraz pewnej epoki, a wszystkie razem cały ciąg dziejów naszych obejmą. Niewątpliwie olbrzymiemu temu zadaniu on jeden z naszych pisarzy podołać może — byle tylko lat i zdrowia starczyło temu najdzielniejszemu pracownikowi na niwie literatury ojczystej. Zamierzoną pracę spodziewa się on dokonać, jak słyszymy, w ciągu lat czterech, a w skład tej biblioteki powiesciowo-historycznej mają wejść oprócz kilku dziesiątek nowych utworów objętych programem, także i dawniejsze jego historyczne powieści.

+ W Niedzielę popołudniu o godz. $\frac{3}{4}$ 7 wybuchł pożar w domu pod Nr. 351 przy ulicy Florjańskiej. Zapaliła się belka w suficie mieszkania na I piętrze u profesora p. Maja. Ogień powstał od kuchni angielskiej przez rurę prowadzącą do komina, w którym w murowana jest belka w suficie. Ogień rozszerzył się gwałtownie ku 2 piętru, zajął rzeczy w komórce pod schodami i wydobywał się już na schody. Straż pożarna przybyła natychmiast w pomoc i ugasiła w przeciągu $\frac{1}{2}$ godziny rozszerzający się płomień, który byłby niebawem całą klatkę schodową i strych ogarnął.

Korespondencje.

Szanowna Redakcjo!

W tych dniach szukając mieszkania jednego z moich znajomych, który się wyprowadził na Zwierzyniec — tuż za rogatką Zwierzyniecką, zwróciłem na prawo w uliczkę zatkawczy nos chustką przed obrzydliwym odorem.

Między jakimś zajazdem improwizowanym w opłotkach bez domu zajezdnego i stajni pod gołym niebem, a kałużą ścieków ciągnącą się wzdłuż kilku domów bocznej ulicy postępując, wpadłem w tak duszne i zdrowiu szkodliwe wyziewy, że cofnąć się musiałem i zaniechać zamiaru. Dotąd młodości mię biorą na wspomnienie tej miejscowości i żałując najbiedniejszych ludzi, którzy ją zamieszkują lub zamieszkiwać muszą, mam za powinność zawiadomić niniejszém Komisję Sanitarną, że przy zwiększonych upałach lata, ztamtąd tylko spodziewać się można szkodliwych miazm i chorób dla ogółu mieszkańców Krakowa.

P. J.

Kraków 14 Czerwca.

Szanowny Panie Redaktorze!

W dniu wczorajszym miałem sposobność przekonać się o słuszności skarg, które przed kilku dniami czytałem w „Ojczyźnie“, mianowicie na to, jak trudno jest dostać się do Grobów królewskich na Wawelu. Polegając na Przewodnikach umieszczanych codziennie, jak w innych dziennikach tak i w „Kronice“, że w każde popołudnie zwiedzać można Groby królewskie, od godz. 5 do 7ej popołudniu, udałem się wczoraj z liczném dość towarzyszami przed godziną 6tą po południu do katedry. Ale niestety spotkał nas niemiły zawód; albowiem od dziadka kościelnego dowiedziałem się, że ksiądz, który w samy dzień rzeczy ma tam bywać od 5ej do 7ej z kluczami Grobów, jak nieraz tak i tym razem nie przyszedł i zapewne już nie przyjdzie; dowiadywano się bowiem i chodzono już dziś po księdza, bo już z 15 osób odeszło bez zwiedzenia grobów. Napróżno usiłowaliśmy skłonić dziadka, ażeby poszukał księdza Dobr. w domu; prośby nasze żadnego nie zdziałały skutku, i my jak inni musieliśmy z kwitkiem powrócić. Wprawdzie jestem tu zamieszkały i mogę to sobie innym razem powetować; ale łatwo wyobrazić sobie, jak dotkliwym musi być taki zawód dla przejeżdżających, wdychających do sposobności obejrzenia odnowionych sklepów, w których spoczywają trumny naszych królów.

Zechciej Szanowny Panie Redaktorze zwrócić uwagę w swém piśmie na tak niewłaściwe postępowanie Władzy kościelnej, której powierzony jest nadzór nad królewskimi grobami.

Prenumerator

Rozmaitości.

Kolonja kur. Dwaj bracia, nazwiskiem Gaff, urządzili, jak pisze Nowojorska gazeta w Colorado, niedaleko Deneveru, olbrzymi kurnik. Zajmuje on powierzchni cztery morgi, która, jak jakie miasto, na ulice i uliczki się dzieli. Kurom z familjami są przeznaczone pewne domki na mieszkanie i zauważono, że się wkrótce do miejsca zamieszkania przyzwyczajają. Ludność tej miejscowości dochodzi do 2000 indywiduów. Najgłówniejszemi produktami są jaja i kurczęta. Pracowite matrony dostarczają dziennie 40 do 50 kóp jaj.

Przyjechali do Krakowa:

HOTEL SASKI — Ludwik Kapiszewski adwokat z Gorlic, Karol Klich e. k. weterynarz ze Skałat, K. Ochrkowski obywatel, Julian Koźmiński obywatel, Julian Dunin wł. dóbr, Kornel Biedrzycki obywatel. Cezaryna Odrzewska obywatelka, Romuald Merski wł. dóbr, z Królestwa; Konstanty Koźmiński z Bozczkowie; Frz. Zdanowski fabrykant z Czech; Dr. Henryk Roża e. k. komisarz z Czerniowiec; Gustaw Spitzer e. k. lieutenant nadworny, Zygmunt Pollak podróżujący z Wiednia; Konrad Dobrski Dr. Med. Ksawery Laskowski ob. z Warszawy; Henryk Domeradzki urzędnik kolejny z Zagora; Józef Agosson nadinżynier z Budy Pesztu z Węgier.

HOTEL KRAKOWSKI — Dr. Stanisław Smółka; Kajetan Ostoya inżynier z Bukaresztu; Ignacy Lewandowski z Tarnowa, Bolesław Zaremba z żoną wł. dóbr z Wodnik; Dr. Jan Stella Sawicki ze Lwowa; Ferdynand Kozubowski wł. dóbr z Cewkowa; Leon Syroczyński z familją z Grodna, Ludwik Sielawa z Litwy, Maciej Ordega z familją wł. d. Szczypiorny, Zenon Myczkowski kupiec z Kijowa.

Wydawca i Redaktor odpowiedzialny

Arkadiusz Kleczewski.

